

СХВАЛЕНО  
Педагогічною радою  
ДМШ №1 ім. П. Майбороди

ЗАТВЕРДЖЕНО  
Директор ДМШ№1  
ім. П. Майбороди

Протокол №1  
від 05 вересня 2022р.

\_\_\_\_\_Є.Дудник  
наказ № 26/1- Д  
від 05 вересня 2022р.

**Освітня програма з музичного мистецтва  
Полтавська дитяча музична школа №1 імені П. Майбороди  
Полтавської міської ради  
початкового (елементарного) підрівня ,  
складена на основі типової навчальної програми  
«Хоровий спів»**

Полтава  
2022

## Пояснювальна записка

Характеристика навчального предмета, його місце та роль в освітньому процесі. Найважливішою частиною музично-естетичного виховання у музичній школі є формування та розвитку в дитини розуміння творів мистецтва, розуміння мови музики. У своїй концепції музичного виховання можна розглядати хоровий спів як найдоступніший і найактивніший вид творчої діяльності. У школі, поряд із уроками сольфеджіо, муз. літературою створено систему музично-естетичного виховання дітей на основі власне хорового співу, у процесі якого висвітлюються питання історії музики, фольклору, естетики та культури.

В основі реалізації концепції лежать такі принципи:

1. Навчання всіх дітей одноголосного, двоголосного та трьохголосного співу;
2. Методика вокальної роботи з дітьми будується на розумінні фізіологічних механізмів звукоутворення у різних голосових регістрах та дозволяє педагогу довільно керувати творчим процесом.

Основу навчального репертуару складають твори українських та світових композиторів-класиків у поєднанні з творами сучасних композиторів та народними піснями.

Ідея співпраці та діалогу композитора, який написав музичний твір, вчителя-диригента та учня-співака пронизує кожен урок.

Класична музика розкриває та збагачує духовний світ кожної дитини. Всі твори вивірені часом, уособлюють собою єдність форми та змісту, гармонійну ясність та завершеність, тонкість та глибину втілення почуттів, емоцій, думок.

Класична музика сприятливо керує психічним розвитком дітей. Всі ці якості класичної музики створюють можливість впливати на чуттєву сферу дитини, на її судження, погляди, розвиток смаку, викликають великий інтерес у дітей і до музики, і до самого процесу співу, тобто народжується стійке позитивно-емоційне ставлення до навчання.

Класична музика має на увазі оволодіння професійною музичною мовою: музичною термінологією, сольфеджуванням, вокально-хоровими та слуховими навичками.

## **Мета та завдання**

Мета навчального предмета – розвиток музично-творчих здібностей учня на основі набутих ним знань, умінь та навичок у галузі хорового виконавства, а також виявлення найбільш обдарованих дітей у галузі хорового виконавства та підготовки їх до подальшого вступу до освітніх установ, що реалізують освітні програми професійної освіти за профілем предмета.

### Завдання навчального предмета

- розвиток інтересу до класичної, народної музики та музичної творчості;
- розвиток музичних здібностей: слуху, ритму, пам'яті, музичності та артистизму;
- формування умінь та навичок хорового виконавства;
- навчання навичок самостійної роботи з музичним матеріалом та читання нот з аркуша;
- набуття учнями досвіду творчої діяльності та публічних виступів,
- формування найбільш обдарованих випускників мотивації до продовження професійного навчання у освітніх закладах професійної освіти.

### **Методи навчання**

Для досягнення поставленої мети та реалізації завдань предмета використовуються такі методи навчання: словесний (пояснення, розбір, аналіз музичного матеріалу); наочний (показ, демонстрація окремих частин та всього твору); практичний (відтворювальні та творчі вправи, розподіл цілого твору на більш дрібні частини для докладного опрацювання та подальша організація цілого, репетиційні заняття), прослуховування записів видатних хорових колективів та відвідування концертів для підвищення загального рівня розвитку учнів, застосування індивідуального підходу до кожного учня з урахуванням вікових особливостей, працездатності та рівня підготовки.

Запропоновані методи роботи з хоровим колективом у рамках загальнорозвиваючої програми є найбільш продуктивними при реалізації поставлених цілей та завдань навчального предмета і засновані на перевірених методиках та традиціях хорового виконавства, що склалися.

## Перший рік навчання

Назва модуля	Зміст навчання	Результати навчання
<p><b>Модуль 1.1</b> <i>Співаємо разом.</i></p>	<p>Музика в житті людини.</p> <p>Характеристика звуків мелодії.</p> <p>Структура хорового твору: вокальна партія, інструментальний супровід.</p> <p>Характери та образи музичних творів.</p> <p>Правила охорони співацького голосу.</p> <p>Організація вільної співацької постави.</p> <p>Правила співацького дихання, дикції та вокальної артикуляції.</p> <p>М'яка атака звука.</p> <p>Прийоми звуковедення.</p> <p>Спів в унісон (навички, правила).</p> <p>Накопичення інтонаційного досвіду (на прикладах нескладних мелодій та дитячого музичного фольклору).</p> <p>Мотив, фраза, речення вокальної партії на прикладах нескладних поспівок та творів дитячого музичного фольклору.</p> <p>Основні складові диригентського жесту</p>	<p>Розрізняє шумові та музичні звуки.</p> <p>Знає елементарну характеристику звуків мелодії (високі – низькі, довгі – короткі, тихі – гучні тощо).</p> <p>Розуміє, що таке вокальна партія та інструментальний супровід.</p> <p>Визначає на елементарному рівні настрій, характер музичного твору; наводить власні приклади та асоціації.</p> <p>Застосовує правила охорони співацького голосу.</p> <p>Демонструє правильну поставу (сидячи або стоячи) під час співу.</p> <p>Знає правила співацького дихання, застосовує правила дикції та вокальної артикуляції. Застосовує м'яку атаку звука, співає без напруження легким світлим звуком.</p> <p>Прагне співати, не виділяючись із загального звучання партії/хору.</p> <p>Співає різні за напрямками та з невеликими інтервальними стрибками мелодійні звороти.</p> <p>Наводить приклади мотивів, фраз, музичних речень з вивчених вправ або творів. Розрізняє основні складові диригентського жесту.</p>

<p><b>Модуль 1.2</b> <b>Прийоми вивчення хорового твору.</b></p>	<p>Дитячий хор, хормейстер.</p> <p>Розучування вправ та елементів (фраз/речень) хорового твору за нотним записом.</p> <p>Вправи з різним напрямком руху мелодії до тоніки.</p> <p>Метроритмічні прийоми супроводу хорового твору.</p> <p>Відтворення сильної та слабкої долі в простих розмірах.</p>	<p>Розуміє хто такий хормейстер і в якому колективі учень/учениця співає. Знає розташування нот на нотному стані.</p> <p>Співає вправи, фрази/речення хорового твору за нотним записом.</p> <p>Виконує вправи з різним напрямком руху мелодії.</p> <p>Уміє доспівати музичний зворот (фразу або речення) до тоніки.</p> <p>Відтворює метричні та ритмічні прийоми (плескання, тупотіння та інші) та виконує нескладні ритмічні супроводи хорових творів.</p> <p>Співає мелодії з нескладними ритмічними зворотами та відчуває сильну долю.</p>
<p><b>Модуль 1.3</b> <b>Особливості вокально-хорової роботи над музичним твором.</b></p>	<p>Співацьке дихання на прикладах вправ із плавним звуковеденням.</p> <p>Кантілена (прийом <i>legato</i>).</p> <p>Хорова дикція та вокальна артикуляція в середніх темпах.</p> <p>Слуховий досвід (засоби музичної виразності та інших елементів музичної мови в хорових творах).</p> <p>Куплетна форма, інструментальний вступ та закінчення хорового твору.</p> <p>Правила концертних виступів та поведінки на сцені.</p>	<p>Вміє правильно сидіти чи стояти та намагається контролювати вільне дихання під час співу.</p> <p>Розуміє та застосовує прийоми плавного, наспівного звуковедення (кантілени).</p> <p>Контролює чітку дикцію та активну артикуляцію під час співу в середніх темпах.</p> <p>Слухає і чує інших співаків у хорі під час виконання творів.</p> <p>Демонструє початкові знання засобів музичної виразності.</p> <p>Розуміє значення засобів музичної виразності для втілення художнього образу музичного твору та виконує їх за рукою диригента.</p> <p>Знає складові куплетної форми.</p> <p>Розрізняє інструментальний вступ та закінчення музичного твору.</p> <p>Дотримується правил концертних виступів та поведінки на сцені.</p>

<p><b>Модуль 1.4</b> <b>Художньо-виконавські особливості хорового твору.</b></p>	<p>Вокально-хорові навички у втіленні художньо-образного змісту музичного твору.</p> <p>Колективна взаємодія в процесі хорового співу.</p>	<p>Виразно та емоційно відображає характер музичного образу під час виконання твору (голосом, мімікою, жестами, рухами).</p> <p>Співає за рукою диригента. Демонструє розуміння своєї ролі в досягненні спільного результату.</p>
	<p>Характери та образи музичних творів.</p> <p>Правила охорони співацького голосу.</p> <p>Організація вільної співацької постави.</p> <p>Правила співацького дихання, дикції та вокальної артикуляції. М'яка атака звуку. Прийоми звуковедення.</p> <p>Спів в унісон (навички, правила).</p> <p>Накопичення інтонаційного досвіду (на прикладах нескладних мелодій та дитячого музичного фольклору). Мотив, фраза, речення вокальної партії на прикладах нескладних поспівок та творів дитячого музичного</p>	

**Протягом першого року навчання учень/учениця опановує:**

музичні твори елементарного рівня складності (поспівки, дитячі пісні, обробки народних дитячих пісень) 6-8 творів.

**Під час підсумкового річного контролю (концертного виступу):** виконання 2-х різнохарактерних творів із супроводом.

За підсумками першого року навчання учень/учениця:

дотримується правил охорони співацького голосу, вміє правильно сидіти чи стояти та намагається контролювати вільне дихання під час співу;

застосовує елементарні правила дикції та артикуляції, прийоми плавного звуковедення;

розуміє основні складові диригентського жесту, співає за рукою диригента; вміє виразно та емоційно відтворити (голосом, мімікою, жестами, рухами) характер музичного образу під час виконання твору; демонструє сценічну культуру під час концертних виступів.

**Рекомендований фаховий термінологічний словник:** вокальна партія, хормейстер, ауфтакт, м'яка атака звука, звуковедення, кантилена, артикуляція, дикція, унісон, фраза, речення, куплетна форма.

### **Зразковий репертуарний список**

1. Музика М. Вавілова, укр. переклад З. Снігур «Три мишеня»
2. Музика В.А.Моцарта, слова О. Потапова «Весняна»
3. Музика А. Аренського, слова А. Майкова, «Розкажи, метелик»
4. Музика Кириліної, слова В. П. Воронька, «Не будь козою»
5. Музика Г. Портного, слова Кукліна, «Хитре кенгуреня»
6. Музика М. Андріасова, слова Ю. Богачова, «Паровозик»
7. Німецька народна пісня в обробці Т. Попатенка «Гусята»
8. Французька народна пісня "Братець Яків" (канон)
9. Музика Л.Дичко «Ромен-цвіт»
10. Музика К. Мяскова, слова Б. Чіпа «Одудова школа», «Ранкова»
11. Музика В. Кожухіна, слова Л. Димової, «Хто придумав пісеньку?»
12. Музика Л. Марченко переклад з корейської Р. Казило «Сонечко вставало»
13. Музика В. Рушанського, слова Г. Ладонщикова, «Ранок»
14. Я. Степовий «Зозуля»

## Другий рік навчання

Назва модуля	Зміст навчання	Результати навчання
<b>Модуль 2.1</b> <b>Школа хорового співу.</b>	<p>Слухання та порівняння хорових творів дитячого репертуару.</p> <p>Правила хорового ансамблю на матеріалі вправ та творів.</p> <p>Хорове дихання (навички правильного розподілу).</p> <p>Прийоми виконання штрихів <i>staccato</i>, <i>non legato</i> в хорових творах.</p>	<p>Вирізняє на слух хорові твори серед творів музичного мистецтва.</p> <p>Дотримується правил хорового (інтонаційного, динамічного, дикційного та ритмічного) ансамблю.</p> <p>Вміє розподілити дихання в співі за рукою диригента.</p> <p>Вміє відтворити у вокальній позиції мелодії хорових творів за зразком опанованими штрихами.</p>
<b>Модуль 2.2</b> <b>Прийоми вивчення хорового твору.</b>	<p>Метроритмічний ансамбль.</p> <p>Спів мелодії <i>a cappella</i> з гармонічною підтримкою інструмента або без неї.</p> <p>Фразування з динамічними відтінками та різними штрихами.</p>	<p>Виконує інтонаційно- ритмічні звороти мелодії твору, відтворює ритмічний рисунок за допомогою рухів або шумових інструментів.</p> <p>Співає мелодію <i>a cappella</i> (фразами з динамічними відтінками та опанованими штрихами) з гармонічною підтримкою інструмента або без неї.</p>
<b>Модуль 2.3</b> <b>Особливості вокально-хорової роботи над музичним твором.</b>	<p>Групи голосів у дитячому хорі.</p> <p>Робота над унісоном у партіях.</p> <p>Елементарне двоголосся у вправах та творах.</p> <p>Тверда атака звука на матеріалі творів програми.</p>	<p>Має уявлення про групи голосів у дитячому хорі; розрізняє високі та низькі дитячі голоси.</p> <p>Вміє прислухатися до спільного звучання, намагається координувати роботу голосового апарату та слухового сприймання.</p> <p>Розподіляє увагу між власним виконанням та звучанням іншого голосу.</p> <p>Використовує під час співу різні види атак (тверда та м'яка), розуміє їх призначення.</p>
<b>Модуль 2.4</b> <b>Художньо-виконавські</b>	<p>Артикуляційний апарат та вокальна дикція як елементи вокально-хорової</p>	<p>Знає складові артикуляційного апарату та застосовує чітку вимову</p>
<b>особливості хорового твору.</b>	<p>техніки.</p> <p>Інтонаційний слух.</p> <p>Співпраця в колективі.</p>	<p>в співі.</p> <p>Контролює чистоту інтонування мелодії та стежить за якістю ведення мелодичної лінії у вивчених творах.</p> <p>Розуміє важливість співпраці в колективі.</p>



**Протягом другого року навчання учень/учениця опанує:**

6-8 творів (у тому числі календарно-обрядового циклу, сучасних українських, зарубіжних композиторів) різних за метроритмічною основою, темпом та характером.

**Під час підсумкового річного контролю** (концертного виступу): виконання 2-3-х різнохарактерних, різножанрових творів.

**За підсумками другого року навчання учень/учениця:**

дотримується правил хорового (інтонаційного, динамічного, дикційного та ритмічного) ансамблю;

використовує під час співу різні види атак (тверда та м'яка);

співає мелодію *a cappella*;

застосовує опановані засоби музичної виразності у виконанні творів програми;

розуміє важливість співпраці в колективі.

**Рекомендований фаховий термінологічний словник:** співацька постава, штрихи: *legato*, *staccato*, *non legato*, види атак (тверда та м'яка), артикуляційний апарат, двоголосся.

### **Зразковий репертуарний список**

1. Німецька народна пісня «Музики» (канон)
2. Музика Ю. Тугарінова, слова Є. Ізмайлова, «Від зими до зими»
3. Музика Й.-С. Баха «Менует»
4. Музика Й. Верхюлста, "Ave Maria"
5. Музика та слова В. Недогонової, «Свято Різдва»
6. Різдвяна пісня «Ялинка на Різдво»
7. Музика К. Стеценко «Тополя»
8. Музика О. Осадчого, слова А.Дмитрука «Посміхайтесь»
9. Музика А. Аренського, слова В. Жуковського, «Пташка літає»
10. Музика та слова В. Кожухіна, «Музика з тобою завжди»
11. Музика Ж. Колодуб слова О.Лупія «Пісенька качат»
12. Музика В. Рушанського, слова Г. Ладонщикова, «Ранок»
13. Музика Г. Шайдулової, слова В. Терехова, «Сонечко в долоньках»
14. Нотні збірки:

Співають діти. Репертуар для молодшого та шкільного віку. Друге видання, доповнене Кам'янець-Подільський «Абетка» 2010 р.

Духовна музика. Європа. СПб, "Композитор", 2013 р.

Подоряночка. Обробки українських народних пісень для дитячого та жіночого хору.

Навчальний посібник. Кам'янець-Подільський «Абетка», 2012 р.

### **Вимоги до контрольних уроків**

При переході учнів із середнього до старшого хору на підсумковому уроці викладач також у індивідуальній формі визначає готовність цієї дитини співати у старшому хорі.

Основними критеріями переведення учня на наступний ступінь є:

1. Єдність звукоутворення.
2. Опанування «високої вокальної позиції».
3. Вміння вільно співати двоголосих творів.
4. Опанування навичок інтонування творів без супроводу.
5. Сформований спів *crescendo* та *diminuendo*
6. Розвинена співоча дикція.
7. Розширення діапазону голосу.

### **Третій рік навчання**

<b>Назва модуля</b>	<b>Зміст навчання</b>	<b>Результати навчання</b>
<b>Модуль 3.1</b> <i>Школа хорового співу.</i>	Обробка народної пісні як жанр хорової музики. Художньо-образний зміст хорового твору.  Практичне застосування ладо-інтонаційних уявлень та навичок у вправах на прикладах дитячого фольклору та творів програми.	Визначає характери народних пісень, наводить приклади творів з вивченого раніше репертуару.  Розуміє художньо-образний зміст хорового твору. Розрізняє та аналізує ладо-інтонаційні відмінності у фразах, виконує вправи та твори в різному темпі та динаміці.

<p><b>Модуль 3.2</b> <b>Прийоми вивчення хорового твору.</b></p>	<p>Приєм «ланцюгове дихання» у виконанні кантилени.</p> <p>Пунктирний ритм та складні ритмічні звороти в хорових творах.</p> <p>Хорова партитура (сольфеджування партії твору). Елементи двоголосся в хорових вправах та творах.</p>	<p>Виконує прийом «ланцюгове дихання» під час співу мелодійних зворотів та тривалих фраз наспівно, впевнено й точно. Знає правила виконання пунктирного ритму. Демонструє навички виконання більш складних ритмічних зворотів у вправах та творах (згідно виконавських можливостей учня).</p> <p>Сольфеджує партію хорової партитури твору, застосовуючи знання з музичної грамоти. Виконує елементи двоголосся у вправах та творах.</p>
<p><b>Модуль 3.3</b> <b>Вокально-хорові особливості виконання музичного твору.</b></p>	<p>Канон як форма багатоголосся. Хоровий ансамбль у двоголосному співі.</p> <p>Спів <i>a cappella</i> твору програми.</p> <p>Зв'язок мелодії та тексту твору. Спів творів програми за рукою диригента.</p>	<p>Знає та виконує форму багатоголосся – канон. Застосовує набуті у вправах навички хорового ансамблю у двоголосному співі. Намагається тримати чистоту інтонування та слухати ладо-тональну підтримку у творі <i>a cappella</i>. Демонструє розуміння зв'язку та залежності музики і слова. Точно виконує в процесі співу вказівки диригента, розуміє значення зміни характеру та амплітуди жесту.</p>
<p><b>Модуль 3.4</b> <b>Художньо-виконавські</b></p>	<p>Кульмінація. Звуковедення та інші засоби музичної</p>	<p>Виконує мелодію різними видами звуковедення, визначає кульмінації у творах.</p>
<p><b>особливості хорового твору.</b></p>	<p>виразності у втіленні художньо-образного змісту творів програми. Міміка та жести, сценічні рухи у виконанні хорового твору.</p> <p>Підготовка до виходу на сцену. Поведінка під час публічного виступу.</p>	<p>Застосовує міміку, жести, різні сценічні рухи для втілення художнього образу твору.</p> <p>Дотримується правил підготовки виходу на сцену та поведінки під час публічного виступу.</p>

**Протягом третього року навчання учень/учениця опанує:**

6–8 творів (у тому числі календарно-обрядового циклу *a cappella*, творів кантиленного характеру, більш складних за метроритмічною основою та прийомами вокально-хорової техніки сучасних українських, зарубіжних композиторів).

**Під час річного підсумкового контролю (концертного виступу) виконує 3–4 різнохарактерних, різножанрових твори:**

твір зарубіжного композитора;

твори українських композиторів;

твір сучасного композитора.

### За підсумками третього року навчання учень/учениця:

виконує двоголосний канон;

чисто інтонує мелодію *a cappella*, застосовує «ланцюгове дихання» у співі партії хорового твору;

демонструє навички хорового ансамблю для втілення художньо-образного змісту хорового твору;

вміє працювати з хоровою партитурою.

застосовує міміку, жести, різні сценічні рухи для втілення художнього образу твору.

**Рекомендований фаховий термінологічний словник:** хорова пісня, канон, *a cappella*, «ланцюгове дихання», хоровий ансамбль, хорова партитура, кульмінація.

### Четвертий рік навчання

Назва модуля	Зміст навчання	Результати навчання
<b>Модуль 4.1</b> <b>Школа хорового співу.</b>	<p>Куплетно-варіаційна форма (у календарно-обрядових піснях та вокально-хорових творах).</p> <p>Хоровий колектив (однорідний – мішаний; дитячий – дорослий). Діапазон дитячого голосу.</p> <p>Різні види ансамблю в хоровому творі.</p> <p>Вокально-хорова техніка у втіленні художнього образу твору.</p> <p>Виразність диригентського жесту.</p>	<p>Називає ознаки календарно-обрядових пісень. Розуміє різницю між куплетною, куплетно-варіаційною формами (на прикладах творів програми). Розрізняє на слух хорові колективи (однорідний – мішаний; дитячий – дорослий). Знає та розуміє, що таке діапазон дитячого голосу. Розуміє та виконує прийоми різних видів хорового ансамблю.</p> <p>Демонструє опановані початкові прийоми вокально-хорової техніки для втілення художньо-образного змісту творів програми. Точно відтворює вказівки диригента щодо динамічних, штрихових та агогічних змін у творах.</p>

<p><b>Модуль 4.2</b> <i>Прийоми вивчення хорового твору.</i></p>	<p>Виконання штрихів у різних динамічних відтінках.</p> <p>Ладо-функціональні та ладо-інтонаційні відчуття у вправах та творах.</p>	<p>Виконує за зразком та за рукою диригента прийоми зміни гучності та характеру звуковедення.</p> <p>Знає правила інтонування ступенів ладу; відтворює їх у вправах та хорових творах.</p>
	<p>Метроритмічні звороти різноманітної складності у творах програми.</p> <p>Чергування співу «про себе» та вголос. Прийом виконання – <i>mormorando</i>.</p>	<p>Виконує метроритмічні звороти різноманітної складності в хорових творах (зміщення сильної доли, тріолі, зміни музичної пульсації).</p> <p>Демонструє здатність співати «про себе» та вголос.</p> <p>Розуміє та виконує у вправах прийом <i>mormorando</i>.</p>
<p><b>Модуль 4.3</b> <i>Вокально-хорові особливості виконання музичного твору.</i></p>	<p>Співацька установка.</p> <p>Співоче дихання під час</p>	<p>Контролює співацьку установку, поставу та позицію під час співу.</p> <p>Розподіляє дихання під час</p>
<p><i>виконання музичного твору.</i></p>	<p>виконання тривалих мелодичних побудов.</p> <p>Дикція та артикуляція в умовах хорового ансамблю.</p> <p>Вирівнювання регістрового звучання в партії та хорі.</p> <p>Двоголосся з елементами триголосся у вправах та творах.</p> <p>Читання хорової партитури твору.</p>	<p>виконання тривалих мелодичних побудов, фраз та речень.</p> <p>Дотримується правил хорового ансамблю під час виконання тексту твору, зберігаючи чітку дикцію та активну артикуляцію.</p> <p>Застосовує прийоми вирівнювання регістрового звучання в межах свого діапазону.</p> <p>Слухає і чує інших співаків. Тримає унісон у своїй партії під час виконання вправ та творів з елементами триголосся.</p> <p>Читає партію хорового твору, виправляє неточну інтонацію. Виразно виконує напам'ять свою партію.</p>
<p><b>Модуль 4.4</b> <i>Художньо-виконавські особливості хорового твору.</i></p>	<p>Виконавська виразність співака.</p> <p>Метроритмічний супровід хорових творів під час виступу.</p> <p>Концертне виконання твору</p>	<p>Співає емоційно та виразно, відповідно до художнього образу твору (артистично).</p> <p>Демонструє сценічну витримку, впевненість.</p> <p>Виявляє активність у метроритмічному супроводі хорових творів під час виступу.</p> <p>Демонструє розуміння своєї ролі в хоровому колективі та усвідомлює відповідальність за спільний результат.</p>

## **Протягом четвертого року навчання учень/учениця**

**опановує:** 6-8 творів різних за формою, жанрами та характером.

## **Під час підсумкового контролю:**

**Теоретична частина:** учень/учениця виконує напам'ять партії творів концертної програми: твір *a cappella*; твір зарубіжного композитора; твори українських композиторів (у тому числі обробка української народної пісні); твір сучасного композитора.

## **За підсумками четвертого року навчання учень/учениця:**

контролює співацьку установку, поставу та позицію під час співу; застосовує прийоми хорового співу: вокальне дихання, чітка дикція, активна артикуляція, чисте інтонування, здатність розподіляти увагу між слухом та голосом;

застосовує міміку, жести, різні сценічні рухи для втілення художнього образу твору;

демонструє сценічну витримку, впевненість та емоційність виконання; свідомо виконує вказівки диригента;

виявляє розуміння своєї ролі в хоровому колективі та усвідомлює відповідальність за спільний результат.

## **Зразкові репертуарні списки**

1. Музика Є. Богданової, слова А. Фета, «Повітряне місто»
2. Музика С. Сосніна, слова Я. Серпіна, «Ось що таке Перемога!»
3. Музика П. Чинівського, слова І. Сурми, «Світанок»
4. Українська народна пісня в обробці М. Леонтовича «Гра в зайчика»
5. Музика О. Peterson, слова Arr Sepo Novi «Himn to freedom»
6. Музика Ю. Тугарінова, слова В. Пальчинскайте, переклад Г. Герасимова, «Завірюха» та «Весела історія»
7. Музика Ф. Грубера, слова І. Моора, «Тиха ніч»
8. Музика В. Дробязгіної, слова Л. Костенко, «Така зима»
9. Музика та слова Ю. Давидової, «Різдвяна пісенька»
10. Музика Є. Карпенка, слова народні Колядка
11. Музика К. Стеценко, слова В. Самійленка «Тихесенький вечір»
12. Українська народна пісня в В. Стеценко «Зашуміла ліщинонька»
13. Музика К. Мяскова «Ішов дід на став»
14. Українська народна пісня в обробці Н. Ракова «Ой, дуб-дуба»
15. Українська народна пісня в обр. В. Шелобокіної «Прийшла кума до кумоньки»